

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Varkenshouderij maatschap Verhees te Someren

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

9 april 2009 / rapportnummer 1842-65

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

Maatschap Verhees is voornemens haar bedrijf aan de Provinciale weg 9-11 te Someren, gelegen in een extensiveringsgebied natuur, te verplaatsen naar Limburglaan ongenummerd te Someren Heide. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 240 kraamzeugen, 3.584 gespeende biggen, 750 guste en dragende zeugen, 380 opfokzeugen en 7.800 vleesvarkens.

Voor de varkenshouderij aan de Limburglaan ongenummerd zal bij het bevoegd gezag, de burgermeester en wethouders van de gemeente Someren een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) worden aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie miste in het MER informatie die essentieel is voor de besluitvorming. Naar de mening van de Commissie behoefde het MER een aanvulling ten aanzien van de volgende essentiële tekortkomingen:

- de uitwerking van de ammoniakemissie en –depositie;
- de uitwerking van de referentiesituatie;
- de uitwerking van de gevolgen voor de fijn stofconcentratie;
- de huisvesting van de varkens die voldoet aan de eisen van het Varkensbesluit en
- een zelfstandig leesbare samenvatting.

Verder constateerde de Commissie nog een aandachtspunt in het MER. Dit aandachtspunt betrof geen essentiële tekortkoming, maar een aandachtspunt dat betrokken kan worden bij de verdere besluitvorming.

De initiatiefnemer heeft het MER op 12 maart 2009 aangevuld. Deze aanvulling heeft de Commissie bij haar beoordeling betrokken. Zij is van oordeel dat in het MER en de aanvulling daarop **alle essentiële informatie aanwezig is voor de besluitvorming over de Wm-vergunning.**

Het MER met de aanvulling geeft informatie over de belangrijkste milieuparameters voor dit initiatief: geur, ammoniak en fijn stof. Voor deze en andere milieuaspecten zijn de effecten van de referentiesituatie, het voorkeursalternatief (vka) en het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) in kaart gebracht en is een vergelijking gepresenteerd. Daarmee is in het MER en de aanvulling goede en bruikbare informatie beschikbaar om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over de Wm-vergunning. Nog ontbrekende informatie over de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden kan geleverd worden bij de beoordeling van het voornemen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

Ammoniakdepositie

Het MER

In het MER werd geconcludeerd dat het initiatief, aangezien het een bedrijfsverplaatsing betreft, niet leidde tot negatieve effecten op beschermde natuurwaarden. De conclusies in het MER baseerde de initiatiefnemer grotendeels op de mogelijkheid om de oude situatie te verrekenen (te salderen) met de nieuwe situatie. Door het buiten werking stellen van het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000-gebieden door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ is het niet duidelijk of saldering momenteel wordt toegestaan. De vigerende wetgeving is de natuurbeschermingswet.² Omdat niet duidelijk is of saldering en daarmee het vertraagd halen van de instandhoudingsdoelstellingen past binnen het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zijn aan het toepassen van saldering naar de inschatting van de Commissie de nodige risico's verbonden³. De Commissie adviseerde om bij de besluitvorming aan te geven met welke maatregelen gegarandeerd kan worden dat in het Natura 2000-gebied nergens sprake zal zijn van een toename van de ammoniakdepositie. Tevens adviseerde de Commissie om beide situaties, dat wil zeggen de belasting van het nieuwe initiatief en de belasting na toepassing van saldering, in een aanvulling te presenteren. In de aanvulling dient tussen beide situaties een duidelijk onderscheid te zijn gemaakt.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is weergegeven welke bijdrage het voornemen levert aan de ammoniakdepositie op het Natura 2000-gebieden "Strabrechtseheide en Beuven", "de Grootte Peel" en "Weerterbos" zonder gebruik te maken van saldering. Daarnaast wordt in de aanvulling, zonder dat hiervoor een onderbouwing wordt aangeleverd, gesteld dat de toename (< 2%) zeer gering is, zodat er geen negatieve effecten optreden. Bovendien is tevens aangegeven dat wordt uitgegaan van saldering. Echter er ontbreekt nog informatie over de individuele afname van ammoniakdepositie vanwege de beëindiging van het bedrijf aan de Provinciale weg 9-11 te Someren en eventueel nog aan te kopen 'ammoniakrechten' elders in de omgeving. Daardoor is onduidelijk wat de gevolgen voor het Natura 2000-gebied zijn voor de verschillende situaties die kunnen ontstaan. Daarenboven is het nog onduidelijk of saldering is toegestaan.

---

¹ Zie de brief van de Minister van LNV aan de Tweede Kamer d.d. 22 april 2008 en de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 26 maart 2008, zaaknr. 200800289/1. Hieruit blijkt dat het toetsingskader niet de beoogde zekerheid kan bieden aan veehouderijen over de kaders waarbinnen uitbreiding en nieuwvestiging van veehouderijen kan worden toegestaan.

² Het is mogelijk dat een wijze van saldering onderdeel wordt van het nieuwe toetsingskader voor ammoniak ten aanzien van Natura 2000-gebieden. Een dergelijk toetsingskader is echter momenteel (nog) niet van kracht.

³ Indien saldering wél blijkt te passen binnen het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zal in deze situatie geborgd moeten worden dat de opheffing van het bedrijf gelegen aan de Provincialeweg 9-11 onlosmakelijk verbonden is aan de realisatie van het bedrijf gelegen aan de Limburglaan ongenummerd. Anders kan aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden uitgesloten.

Deze informatie ten behoeve van de beoordeling van het initiatief in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft geen essentiële informatie voor de besluitvorming over de vergunningaanvraag in het kader van de Wet milieubeheer. De gebieden “Strabrechtseheide en Beuven”, “de Grootte Peel” en “Weerterbos” zijn aangewezen als Habitatrictlijngebied en Vogelrichtlijngebied.

De Commissie gaat er van uit dat het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 van toepassing is en dat dit toetsingskader niet betrokken hoeft te worden bij de Wm-vergunning.

- De Commissie adviseert alsnog onderzoek te doen naar de invloed van de beoogde saldering op de instandhoudingsdoelstellingen voor de individuele voor verzuring gevoelige habitattypen van de Natura 2000-gebieden “Strabrechtseheide en Beuven”, “de Grootte Peel” en “Weerterbos”. Zij adviseert deze informatie en de reeds beschikbare informatie uit het MER en de aanvulling te gebruiken bij de beoordeling van het voornemen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

Referentiesituatie

Het MER

Naast het toepassen van externe saldering was in het MER bij de beschrijving van de referentiesituatie niet meegenomen dat het bestaande bedrijf is gelegen binnen een zone van 250 meter van een kwetsbaar natuurgebied. Dit betekent dat in de referentiesituatie diende te worden uitgegaan van een zogenaamd gecorrigeerd emissieplafond. Bij die referentiesituatie is de referentie-emissie en -depositie van ammoniak lager dan in het MER was aangehouden. Daarmee is door het voornemen mogelijk sprake van een grotere toename van de depositie op de kwetsbare gebieden, zoals in het bijzonder de Natura 2000-gebieden “Strabrechtseheide en Beuven”, “de Grootte Peel” en “Weerterbos”, dan in het MER was aangehouden. Deze Natura 2000-gebieden zijn, op basis van de hier beoogde habitats, zeer gevoelig voor ammoniakdepositie. De Commissie adviseerde om in een aanvulling de referentiesituatie te beschrijven gebaseerd op het ‘gecorrigeerd ammoniakemissieplafond’⁴ en de milieugevolgen van alle alternatieven in beeld te brengen in vergelijking met de gevraagde referentiesituatie.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is de referentiesituatie beschreven op basis van een gecorrigeerd emissieplafond. Hieruit blijkt dat ten opzichte van die referentiesituatie het VKA en beide andere alternatieven leiden tot een afname van de ammoniakemissie en -depositie op het Natura 2000-gebied “Strabrechtseheide en Beuven” en tot een toename op de Natura 2000-gebieden “de Grootte Peel” en “Weerterbos”.

- De Commissie concludeert dat voor de besluitvorming over de milieuvergunning de informatie met betrekking tot de referentiesituatie aanwezig is.

---

⁴ Het gecorrigeerd emissieplafond van een veehouderijbedrijf wordt bepaald door te berekenen wat de emissie van het betreffende veehouderijbedrijf zou zijn als alle dierenverblijven zouden voldoen aan de stand der techniek. Welke maximale emissiewaarden daarbij moeten worden gehanteerd volgt uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (“Besluit huisvesting”).

Luchtkwaliteit

Het MER

In het MER was niet met de meest recente emissiefactoren voor fijn stof gerekend. Uit het MER bleek bovendien dat de effecten van fijn stof bepaald waren op basis van een RMB-tabel⁵. Op 19 juli 2008 is de Ministeriele regeling beoordeling luchtkwaliteit van kracht geworden. De Commissie adviseerde om in een aanvulling de toetsing van het voornemen aan de toegestane concentraties van fijn stof te baseren op de rekenmethode van het Nieuw Nationaal Model en nieuwe berekeningen van de luchtkwaliteit voor alle alternatieven uit te voeren. Hierbij dient te worden gerekend met de door het ministerie van VROM gepubliceerde emissiefactoren.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER zijn de fijn stof concentraties berekend op basis van het verspreidingsmodel ISL3a. Hieruit blijkt dat in de drie alternatieven op de toetsingspunten de grenswaarden voor fijn stof niet worden overschreden.

- De Commissie concludeert dat het MER en de aanvulling ten aanzien van het milieuaspect fijn stof alle voor de vergunningverlening relevante informatie geven.

Ziekenboeg en berenhokken

Het MER

Het Varkensbesluit verplicht tot ruimten waar varkens bij ziekten apart kunnen worden gehuisvest en individueel kunnen worden behandeld. Uit het MER bleek niet hoe de eisen uit het Varkensbesluit op dit punt zijn ingevuld. Eveneens bleek uit de bijgevoegde tekening dat niet werd voldaan aan de oppervlakte-eisen voor berenhokken. Het was onduidelijk of, wanneer wel voldaan wordt aan de eisen van het Varkensbesluit, de alternatieven realiseerbaar zijn. De Commissie adviseerde om in een aanvulling het voornemen aan te passen, zodat voldaan wordt aan de eisen van het Varkensbesluit, en de milieueffecten als gevolg daarvan in beeld te brengen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER zijn de tekeningen aangepast. Hierin blijkt dat aparte ruimtes waar de zieke dieren kunnen worden gehuisvest, met enige aanpassing van het plan realiseerbaar zijn. Eveneens blijkt uit de aanvulling dat de afmetingen van de berenhokken voldoen aan de eisen uit het Varkensbesluit. Gevolg is dat in het voornemen in vergelijking met het VKA, zoals beschreven in het MER, enkele dieren minder kunnen worden gehouden. Een herberekening van de milieuaspecten ammoniak, geur en fijn stof als gevolg van de minimale afname van het aantal dieren heeft nauwelijks invloed op de milieueffecten. De milieueffecten worden in een zeer beperkte mate gunstig beïnvloed.

- De Commissie concludeert dat het MER en de aanvulling ten aanzien van het aspect dierenwelzijn in relatie tot ammoniak, geur en fijn stof alle voor de vergunningverlening relevante informatie geven.

---

⁵ RMB: 'Handreiking luchtkwaliteit en veehouderijen'.

Samenvatting

Het MER

De samenvatting in het MER was niet duidelijk en was onvoldoende geschikt voor bestuurlijke besluitvorming. De samenvatting in het MER voldeed niet aan hetgeen in de richtlijnen is gesteld. In het MER dient namelijk een *zelfstandig* leesbare samenvatting te zijn opgenomen. Onduidelijk was onder andere hoe het VKA er uitziet. Ook werden de milieueffecten onvoldoende kwantitatief weergegeven. De Commissie adviseerde om in de aanvulling van het MER een samenvatting op te nemen, waarin minimaal de milieueffecten van de aangepaste referentiesituatie en de verschillende alternatieven zijn opgenomen, aangevuld met de vergelijking van de alternatieven onderling en de referentiesituatie.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is een geheel gecorrigeerde samenvatting opgenomen waarbij een heldere uiteenzetting van de effecten van de verschillende alternatieven is gegeven, geïllustreerd met een vergelijkingstabel.

Overige aandachtspunten en opmerkingen

Geluid

Het MER

Volgens het akoestisch onderzoek werd 4 maal per jaar gedurende de dagperiode (23 vrachten) mest afgevoerd. Dit betekent dat er op jaarbasis niet meer dan 3.500 m³ mest wordt afgevoerd, terwijl er ca. 15.000 m³ wordt geproduceerd. Ondanks dat door de Commissie werd ingeschat dat dit geen gevolgen heeft om te voldoen aan de geluidseisen, adviseerde de Commissie de juiste gegevens met betrekking tot de mestafvoer en de gevolgen daarvan met betrekking tot geluid in de milieuvergunning op te nemen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER zijn de gegevens in het akoestisch rapport niet goed of onvolledig opgenomen. Initiatiefnemer geef er de voorkeur aan deze omissies aan te passen op het moment van de aanvraag van de milieuvergunning.

- De Commissie adviseert om bij het behandelen van de aanvraag van de milieuvergunning de geluidsproductie opnieuw te laten berekenen en te toetsen aan de grenswaarden voor geluid.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Maatschap Verhees

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Someren

Besluit: vergunning op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: verplaatsing varkenshouderij

De Commissie heeft geen inspraakreactie via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 't Contact van 29 november 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 21 november 2006

ter inzage legging startnotitie: 30 november tot en met 11 januari 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 2 februari 2007

richtlijnen vastgesteld: 22 februari 2007

kennisgeving MER in 't Contact van 10 september 2008

aanvraag toetsingsadvies: 3 september 2008

ter inzage legging MER: 11 september tot en met 23 oktober 2008

aanvulling op het MER: 3 maart 2009

toetsingsadvies MER en de aanvulling daarop uitgebracht: 9 april 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr.ir. G. Blom (voorzitter)

ir. S. Bokma

ing. H.J.M. Hendriks (secretaris)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Varkenshouderij maatschap Verhees te Someren en de aanvulling daarop

Maatschap Verhees is voornemens haar bedrijf aan de Provinciale weg 9-11 te Someren, gelegen in een extensiveringsgebied natuur, te verplaatsen naar Limburglaan ongenummerd te Someren Heide.

Voor de varkenshouderij aan de Limburglaan ongenummerd zal bij het bevoegd gezag, de burgemeester en wethouders van de gemeente Someren een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer worden aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2546-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

